

Vantaa
Vanda

MÅL FÖR REGERINGSPROGRAMMET 2023

Riktning mot hållbara, internationella och
hemtrevliga städer

Riktning mot hållbara, internationella och hemtrevliga städer

– Vandas mål för regeringsprogrammet

Det är ingen slump att Finlands resa från ett fattigt jordbruksland till en erkänd välfärdsstat inleddes samtidigt som vårt lands urbanisering. En stor satsning på utbildning, arbete och långsiktigt välbefinnande lyckades från och med 1950-talet, eftersom boendet började i rask takt koncentrera sig till städerna.

Nu ansvarar Finlands största städer i historiskt stor grad för hela landets konkurrenskraft och ekonomi. Till exempel görs de mest betydande lösningarna för den gröna omställningen och den digitala omställningen i städerna.

Genom att genomföra lösningar som anges nedan skulle Finland blomstra. Då skulle de största städerna skapa välbefinnande för hela landet utan att glömma de minsta orterna. Även i framtiden grundar sig städernas och hela Finlands framgång på utbildning, kompetens, arbete och tro på en bättre framtid.

Framgången kan dock inte byggas på de gamla modellerna och strukturerna, utan man ska också förnyas modigt. Finland är inte längre ett fattigt och outbildat land med bara landssocken. I vårt lands städer görs dagligen innovationer, produkter och forskning på internationell toppnivå. Finlands framgång säkerställs genom att garantera tillräckliga resurser för städerna, etablera samarbetet mellan kommunerna och staten samt satsa på starka städer.

Vår lösning är indelad i fyra helheter:

1. Framtidens samhälle behöver nytt slags samarbete och säkerställande av finansieringen för tillväxt – lösningarna hittas genom äkta samarbete och partnerskap med städerna.
2. Att ta hand om utbildningen och sysselsättningen förbättrar jämlikheten där ojämlikheten håller på att öka – det stöd som ges nu garanterar arbetstagare i framtiden.
3. Spåren möjliggör en hållbar samhällsstruktur – vi bygger en hemtrevlig och internationell stad.
4. Flygtrafiken tryggar Finlands åtkomlighet och internationella förbindelser – Avia-nätverkets mål för regeringsprogrammet.

De stora städernas uppgift är att lösa dessa utmaningar och där behövs också regeringens stöd. Välkommen till en tid för hållbara, internationella och hemtrevliga städer!

Ritva Viljanen
stadsdirektör

1

Framtidens samhälle behöver nytt slags samarbete och säkerställande av finansieringen för tillväxt – lösningarna hittas genom äkta samarbete och partnerskap med städerna.

Städernas Finland identifierar kommunernas nya situation och olika behov.

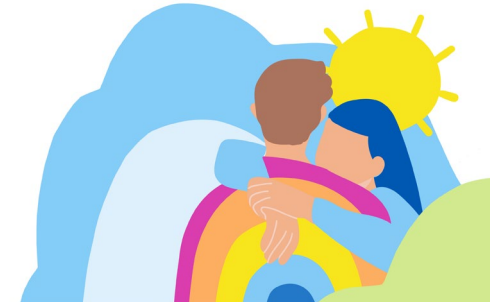
I Finland finns det bara nio städer med mer än 100 000 invånare, men fyra av tio finländare bor i dessa städer. Samarbetet ska ökas också mellan de stora städerna och staten. Finland är framgångsrikt först när det identifierar att de stora städernas och de mindre kommunernas olika utmaningar också kräver olika lösningssätt. De stora städerna och staten ska ha permanenta samarbetsstrukturer för att uppnå de gemensamma målen och lösa de gemensamma problemen. De mest betydande lösningarna för den gröna och den digitala omställningen som är livsviktiga för samhället görs i Vanda och i andra städer.

En tillräcklig finansiering, jämlika finansieringskriterier samt smarta uppgiftsfördelningar och ansvar garanterar att stadspolitiken lyckas.

Städernas Finland identifierar metropolområdets särdrag .

Det är dags att stödja metropolområdet vars framgång utnyttjar hela Finland. Till exempel har huvudstadsregionens städer flera årtiondens erfarenhet av internationalisering och invandring.

Vanda är en av Finlands städer som växer snabbast. En modig och hållbar tillväxt behöver dock tillräckliga resurser. Vanda har redan länge varit en föregångare för internationalisering och mångkulturalism – 23 procent av personer som bor i Vanda har något annat modersmål än finska, svenska eller samiska. Vanda är Finlands mest internationella stad.

Vårt samhälles framgång och städernas verksamhetsförutsättningar ska tryggas på följande sätt:

1.1 Samhällsmodellen avlägsnas, kommunernas olikhet beaktas i finansieringen och förvaltningsstrukturerna. Staten stöder metropolområdet i genomförandet av specialuppgiften. En avtalsenlig partnerskapsmodell för de stora städerna och staten införs.

Kommunernas uppgifter och finansieringskriterier differentieras enligt invånarantalet. Efter reformen med välfärdsområden är kommunerna mer olika än tidigare. De olika stora kommunernas olika möjligheter och utmaningar beaktas både i finansieringen och förvaltningsstrukturerna.

Städerna har en viktig roll i att lösa samhällets stora problem och uppnå målen. Därför ska de stora städerna och staten ha permanenta samarbetsstrukturer. Det behövs en partnerskapsmodell för de stora städerna och staten. Metropolpolitiken stöder å sin sida metropolområdets tillväxt, konkurrenskraft och sysselsättning. Dess särskilda tyngdpunkter är frågorna kring markanvändning, boende och trafik, tillgången på kompetent arbetskraft och finansieringen för områdets tillväxt.

1.2 Statsandelssystemet beaktar de kostnader som orsakas av befolkningstillväxten och främmande modersmål i kommunernas grundläggande uppgifter.

I systemet beaktar man bättre finansieringen för kommunernas grundläggande uppgifter samt de faktiska kostnader som orsakas av befolkningstillväxten och främmande modersmål för att möjliggöra ordnandet av jämlika tjänster.

- När andelen av personer med främmande språk överskrider 15 procent av kommunens invånarantal ska grundpriset för inslaget av personer med ett främmande språk som modersmål fördubblas för den del som överskrider procentgränsen.
- Grundpriset för inslaget av personer med ett främmande språk som modersmål ska för barn och unga fördubblas när andelen av personerna med främmande språk överskrider 20 procent inom småbarns-pedagogiken och i skolorna.

23 procent av personerna som bor i Vanda pratar något annat språk som modersmål än finska, svenska eller samiska, medan andelen i hela Finland är 8,3 procent (Statistikcentralen 2021).

1.3 Kommunernas och städernas finansieringsgrund stärks och investeringsförmågan tryggas genom att

- a. betala för kommunerna kostnaderna för de nya uppgifterna till fullt belopp,
- b. betala indexförhöjningarna för statsandelarna varje år och till fullt belopp,
- c. återställa kommungruppens utdelning av samfundsskatten tillbaka till nivån före social- och hälsovårdsreformen, det vill säga till en tredjedel,
- d. öka HYTE-koefficientens incitament genom att göra indikatorerna mångsidigare så att de allt bättre motsvarar det arbete som kommunerna gör för att främja välbefinnandet och hälsan, till exempel genom mätare för delaktighet, kultur och levnadssätt. Man beaktar också hur integrationen har lyckats. Genom HYTE-koefficienten ökas den finansiering som delas ut till kommunerna så att den uppmunt- rar kommunerna att arbeta mångsidigt för att främja välbefinnandet och förebygga behovet av korrigerande tjänster.
- e. garantera finansieringen till städerna i genomförandet av den gröna och den digitala omställningen,
- f. förenkla systemet för kommunernas projektfinansiering.

1.4 Valfärdsområdenas uppgiftsområde utvidgas inte från nuvarande, utan etablering av verksamheten och byggande av samarbetet mellan olika kontaktytor möjliggörs. I verkställandet av reformen med valfärdsområden och i samarbetet mellan olika kontaktytor säkerställer man funktionernas kontinuerlighet, en tydlig arbetsfördelning, partnerskap och den offentliga sektorns funktionalitet samt eliminerar man överlappningarna.

1.5 Staten, städerna och valfärdsområdena utvecklar säkerhets- och krisledning tillsammans. I fortsättningen granskas utvecklingsbehoven i författningsgrunden för och nätverket av ledningscentralslokaler som staten ansvarar för och som byggs i skyddsrum.

2

Att ta hand om utbildningen och sysselsättningen förbättrar jämlikheten där ojämlikheten håller på att öka – det stöd som ges nu garanterar arbetstagare i framtiden.

I städernas Finland satsas det på kompetens och arbete.

Städerna bygger på kompetens. Bara genom att satsa på utbildning och kontinuerligt lärande kan man säkerställa att Finland och dess städer i den närmaste framtiden har tillräckligt med kompetent arbetskraft. Vi känner till ojämlikhetens följder. Satsning på utvecklingen av utbildning, arbets- och näringslivetjänsterna och kompetensen är centrala medel också i förebyggandet av ojämlikhet.

I städernas Finland satsar man på barn och unga.

17 procent av personer som bor i Vanda är under 15 år och i vårt land är flest barn och unga just i Vanda och annanstans i huvudstadsregionen. I städerna uppfostrar vi konkret Finlands framtid.

För barnens framtid är det viktigt att garantera en högklassig småbarnspedagogik som tryggas av yrkesutbildade personer. Ett tillräckligt antal utbildningsplatser och den arbetsrelaterade invandringen säkerställer en kompetent arbetskraft, och för unga utgör en studieplats en trygghet inför framtiden. Nybörjarplatserna vid högskolorna ska ökas för att motsvara ungdomarnas och arbetsplatsernas proportionella andel.

I Finland finns i genomsnitt 0,85 nybörjarplatser vid högskolorna per studerande som utexamineras från andra stadiet, medan antalet är bara 0,7 i Nyland.

Säkerställandet av jämlika utgångspunkter och utvecklingen av sysselsättning och kompetens främjas bäst på följande sätt:

2.1 Nybörjarplatserna vid högskolorna och fortbildningen ökas i huvudstadsregionen och finansieringen för utbildning garanteras. I huvudstadsregionen finns det i fortsättningen nybörjarplatser åtminstone i enlighet med hela landets genomsnitt.

Experter behövs särskilt till social- och hälsovården, småbarnspedagogiken och de tekniska branscherna. Dessutom behövs svenskspråkiga yrkeskunniga personer inom pedagogiken, psykologer och lärare. Antalet nybörjarplatser vid högskolorna ökas i Nyland för att motsvara ungdomarnas och arbetsplatsernas proportionella andel. Tillgången på kompetent personal utgör en allvarlig flaskhals när det gäller produktionen av tjänster, så därför ökas också möjligheterna till kontinuerligt lärande.

2.2 Granskning av personalstrukturen enligt lagen om småbarnspedagogik inleds i samarbete med kommunsektorn. Antalet utbildningsplatser inom branschen ökas en och en halv gång så stort som nuvarande.

Bristen på högutbildad personal äventyrar genomförandet av högklassig småbarnspedagogik.

I Vanda behövs cirka 1 000 och i hela huvudstadsregionen drygt 5 000 nya yrkesutbildade personer inom småbarnspedagogiken före 2030.

2.3 Statens finansiering på stöd till jämlikheten inom utbildningen etableras åtminstone på nivån för 2022.

KOTA-finansiering eller ett motsvarande nationellt instrument behövs för att svara på den utmaning som segregationsutvecklingen ställer inom småbarnspedagogiken och i den grundläggande utbildningen. Finansieringens nivå ska vara tillräcklig och den ska vara etablerad för att trygga rekryteringen av kompetent personal.

2.4 Kommunerna garanteras lagstadgade och finansiella förutsättningar för att ordna arbets- och näringslivstjänsterna på ett meningsfullt sätt. Kommunerna garanteras tillräckliga verktyg för att sköta långtidsarbetslösheten till exempel genom att återinföra coachningshus och verkstäder i den rehabiliterande arbetsverksamheten till kommunernas medel. Kostnaderna för personer med ett främmande språk som modersmål beaktas till fullt belopp.

Statsandelsfinansieringens tillräcklighet för de uppgifter och tjänster som övergår till kommunerna säkerställs och kostnaderna för personer med ett främmande språk som modersmål finansieras i fullt belopp. Det är möjligt att anställa personer med lönestöd till kommunerna också i fortsättningen. Kommunerna ska ha möjlighet att använda rehabiliterande arbetsverksamhet eller alldeles ny sysselsättningservice med låg tröskel som äkta sätt i skötseln av långtidsarbetslöshet.

2.5 För betalningarna av arbetsmarknadsstöd skapas en finansieringsmodell som på riktigt uppmuntrar till och belönar effektivitet. Den föreslagna finansieringsmodellen är orimlig för växande städer. Tvärsnittet av fastställandet av finansiering granskas med regelbundna intervall. Stora konjunkturväxlingar och kriser beaktas flexibelt i statsandelsfinansieringen för kommunerna.

Finansieringsansvaret medför för kommunerna ett stort ansvar för kostnaderna för personer, vars sysselsättning kräver mångprofessionell service. Lagstiftningen säkerställer att välfärdsområdena har incitament för att för

sin del sköta arbetsförmågan och långtidsarbetslösheten. Stora konjunkturväxlingar och kriser beaktas flexibelt i statsandelsfinansieringen för kommunerna. Tvärsnittet av fastställandet av finansiering granskas med regelbundna intervall.

2.6 Kompetenscentrumverksamheten för invandrare samt handledningen och rådgivningen av dem garanteras permanent statsandelsfinansiering och särskild finansiering. I tjänsterna beaktas särskilt kvinnor med främmande språk.

Man stärker särskilt identifiering av kompetens och erkännande av examina som avlagts utomlands. Praxisen för arbetstillstånd effektiviseras och möjligheten att överföra beviljandet av arbetstillstånd till kommunerna utreds. I integrationstjänsterna och i tjänsterna för invandrare beaktas särskilt kvinnor med främmande språk, till exempel genom att reglera språkundervisningen. Den tredje sektorns centrala roll i produktionen av kompletterande tjänster som främjar sysselsättningen och integrationen erkänns.

3

Spåren möjliggör en hållbar samhällsstruktur – vi bygger en hemtrevlig och internationell stad.

Städernas Finland satsar på tillgänglighet.

Goda trafikförbindelser inom staden, mellan städerna och utanför landgränserna skapar förutsättningar för ekonomisk framgång. Huvudstadsregionen har växt snabbare än under tidigare årtionden. Statens extra investeringar på utvecklingen av trafiknätverket förbättrar hela huvudstadsregionens konkurrenskraft, eftersom trafikförbindelserna gör också företagens och näringslivets verksamhet smidigare.

Trafikinvesteringarna är också en gärning för att främja en rättvisare och jämlik vardag. Staten bör efter det snåla 2010-talet öka den proportionella andelen av finansieringen för trafikinvesteringar tillbaka till huvudstadsregionens genomsnittliga nivå under 2000-talet. En hållbar framtid bygger på en utsläppsnål kollektivtrafik som är jämlikt tillgänglig för olika människogrupper.

Städernas Finland satsar på en hållbar framtid.

Statsfinansieringen för Vandaspåran är en konkret gärning i byggandet av en klimatvänlig och socialt hållbar stad. Spårvägen förbättrar förbindelserna för hundratusentals finländare såväl i hemstaden som i hemlandet och till utlandet tack vare förbindelsen till flygplatsen.

Helsingfors-Vanda flygplats är den mest betydande farleden för Finlands internationella trafik, vilket skapar även större förutsättningar för företags- och näringslivet i hela landet. Flygtrafikens historia är en viktig del av Finlands internationalisering, och Vanda stad har tillsammans med

Flygmuseet förberett projektet Det nya Flygmuseet för att bevara kulturhistorien för kommande generationer.

Urbaniseringen har skapat förutsättningar för Finlands framgångsberättelse. I Finland kommer grunden att ligga allt starkare på städerna i framtiden. Genom att stödja städerna säkerställs hela Finlands välbefinnande och skapas förutsättningarna för Finlands framgångsberättelse också i fortsättningen.

Klimatneutralitet och en stadsstruktur som utvecklas främjas på följande sätt:

3.1 Statsfinansieringen för Vandaspåran säkerställs.

Vandaspåran är en viktig del av kollektivtrafiksystemet i huvudstadsregionen och en del av EU:s TEN-T-kollektivtrafikenätverk. Kollektivtrafik som baserar sig på spåren främjar klimatneutralitet samt gör tjänsterna och arbetsplatserna mer åtkomliga.

3.2 Finansieringen för växande städer och kollektivtrafik tryggas, och statens proportionella andel av finansieringen för huvudstadsregionens trafikinvesteringar återställs till den genomsnittliga nivån under 2000-talet.

Automatisering av statens järnvägstrafiks nationella tågkontrollsystem (Digispår-projektet) genomförs så att den möjliggör en tillförlitligare trafik i Helsingforsregionen. Huvudstadsregionen växer snabbare än under tidigare årtionden, men statens finansieringsandel av regionens tillväxtinvesteringar minskar.

3.3 MBT-förfarandet etableras i de nuvarande stadsregionerna och genom MBT-avtalet säkerställs nödvändiga åtgärder och understöd för att uppnå målen för bostadsproduktionen och de bostadspolitiska åtgärderna.

Statens finansieringsandel av MBT-avtalens tillväxt- och hållbarhetsinvesteringar ökas. Tillräckliga understöd för inledningen av bostadsproduktion, understöd som förknippas med utvecklingen av bostadsområden och understöd för infrastrukturen säkerställs. Grunderna för beviljande av understöd beaktar allt bättre också möjligheter till kompletteringsbyggnad av fritt finansierade bostäder för att säkerställa social kohesion och till utveckling av bostadsområdenas infrastruktur. Dessutom säkerställs

räntestödslagstiftningens lönsamhet särskilt ur byggarnas perspektiv och i stadsbudgeten tillräckliga befogenheter att bevilja räntestödslån i förhållande till MBT-stadsregionernas MBT-mål.

3.4 För att genomföra projektet Det nya Flygmuseet reserveras statens investeringsunderstöd på 8,5 miljoner euro och undervisnings- och kulturministeriets statsandel och behovsprövat understöd totalt 860 000 euro per år.

Flygtrafikens historia är en viktig del av Finlands internationalisering. Flygmuseet och Vanda stad har tillsammans förberett projektet Det nya Flygmuseet som möjliggör att Finlands Flygmuseum förnyas till ett attraktivt och internationellt intressant upplevelsecenter för flygtrafik och samtidigt stärker museets ställning som nationellt ansvarsmuseum.

Flygtrafiken tryggar Finlands åtkomlighet och internationella förbindelser – Avia-nätverkets mål för regeringsprogrammet.

Avia-nätverket

Avia-nätverkets mål är att vara en gemensam påverkare och skapa ett ekosystem för flygplatserna som är hållbarast och attraktivast i världen samt kan nås utmärkt. Avia-nätverket genomförs i samarbete mellan Nylands förbund och Vanda stad. Det är ett nätverk för samarbete, utveckling och informationsutbyte för aktörer inom den offentliga och den privata sektorn, och det arbetar för Helsingfors-Vanda flygplats och Aviapolis områdes åtkomlighet och utveckling. Dessutom är nätverket en utvecklingsplattform för samarbetet mellan intressegrupper. Avia-nätverkets verksamhet är öppen för alla aktörer inom den privata och den offentliga sektorn som är intresserade av det.

Avia-nätverkets aktörer deltar aktivt i genomförandet av flygtrafikens klimatmål. Övergången till en utsläppsnål flygtrafik ska göras kontrollerat och proaktivt enligt EU:s gemensamma spelregler. Genomförandet av klimatmålen säkerställer verksamhetsförutsättningarna och kontinuiteten för flygtrafikens och turismens framtid.

Vår åtkomlighet och konkurrenskraft grundar sig på fungerande internationella förbindelser, vars genomförande på ett betydande sätt påverkas av flygtrafiken och resekedjor som byggs kring den. Med hjälp av dem kan Finland byggas till ett attraktivt land för investeringar, företag, experter och turister. Fungerande förbindelser är en förutsättning för såväl exportföretag som bland annat invandring på grund av arbete.

Det ryska anfällskriget i Ukraina har påverkat Finlands förbindelser till Asien och försvagat vår Hub-ställning i flygtrafiken. För att garantera Finlands åtkomlighet och försörjningsberedskap är det livsviktigt att man tar hand om den finländska flygtrafikens verksamhetsförutsättningar. Regeringen ska säkerställa förutsättningarna för den finländska flygtrafikens konkurrenskraft i den osäkra världspolitiska situationen.

4.1 Finland påverkar starkt, på global nivå och EU-nivå, formuleringen av klimatmålen och utveckling av författningarna för flygtrafiken samt främjar införandet av nya tekniker. Finland betonar hållbarheten som konkurrenskraft och påverkar aktivt att distributionsskyldigheten för nya bränslen genomförs i EU. Finland främjar införandet av nya tekniker för att stärka flygtrafikens och turismens hållbarhet.

4.2 Den finländska flygtrafikens konkurrenskraft sköts och den försvagas inte på större kostnader än i övriga EU eller genom en nationell miljöskatt på flygtrafiken.

4.3 Fortsatt planering av projektet Flygbanan främjas som en del av planeringen av Finlandsbanan och när planeringen framskrider fattas beslut om genomförande.

4.4 I finansieringen för Vandaspåran som förbättrar flygplatsens åtkomlighet deltar staten med en andel på 30 procent.

4.5 Resekedjor som smidigt kombinerar olika trafikformer utvecklas helhetsbetonat genom att utnyttja digitaliseringen och gemensamma digitala verktyg.

4.6 Regeringen inleder en projekthelhet för att bygga ett turismkluster och ett enhetligt ekosystem för turism. Resurserna för marknadsföring av turism ökas till samma nivå som i de övriga nordiska länderna. Beslutsfattandet kring turistnäringen förenhetligas genom att öka samarbetet mellan ministerierna. Arbetet kring Finlands landsbild stärks med turism och kultur som särskilda tyngdpunkter, och resurserna för marknadsföring av turism ökas till samma nivå som i de övriga nordiska länderna.

4.7 För att genomföra projektet Det nya Flygmuseet reserveras statens investeringsunderstöd på 8,5 miljoner euro och undervisnings- och kulturministeriets statsandel och behovsprövat understöd totalt 860 000 euro per år.

